

24.09.2014

Kj/23

§ 308

Stj / Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite kotisairaaloiminnan ja kodissa tapahtuvan saattohoidon edistämisestä

HEL 2014-002638 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite
- 2 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite (allekirjoitettu)

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ilkka Taipale ja yhdeksän muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginhallitus ryhtyy yhdessä HUS:in kanssa edistämään kotisairaaloimintaa ja kodissa tapahtuvaa saattohoitoa, jotta ihmisillä on mahdollisuus elää omassa ympäristössään elämänsä loppuun asti.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden keskuksessa on 93-paikkainen kotisairaala, joka kuuluu kaupunginsairaalaan. Kaikki eri hoitotahot voivat pyytää kotisairaalan apua saattohoitoon. Eniten lähetteitä saattohoitoon tulee HUS:in eri klinikoilta, joissa on tehty palliatiivisen hoidon päätös ja potilaan kotiutuessa hoitovastuuta siirretään kotisairaalaan. Myös palvelualueet ja päivystys käyttävät kotisairaalan palveluja. Yksityisistä hoitopaikoista tulee jonkin verran lähetteitä kotisairaalaan.

Kotisairaala hoitaa vuodessa yli 200 kotona, kaupungin omassa ympärivuorokautisessa hoidossa tai yksityisessä hoivakodissa asuvaa potilasta. Kotisairaalan kaikista hoitajaksoista noin puolet on palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa on noin neljäsosa. Palliatiivista hoitoa saavilla potilailla on yleensä useampia kotisairaalan hoitajaksoja

24.09.2014

Kj/23

ennen viimeistä saattohoitajaksoa. Kotisairaalaan on myös taattu tarpeen vaatiessa mihin vuorokauden aikaan tahansa nopea pääsy suoraan kaupunginsairaalan osastolle ja tarvittaessa saattohoito-osastolle.

Sosiaali- ja terveysvirasto kehittää saattohoitoa kaikissa yksiköissään ja erityisesti kotisairaalan roolia saattohoidossa yhteistyössä HUS:in ja HYKS -alueen muiden toimijoiden kanssa, jotta jokaisen oikeus hyvään oireen mukaiseen hoitoon ja hyvään kuolemaan valitsemassaan hoitopaikassa toteutuisi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite
- 2 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite (allekirjoitettu)

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 883

HEL 2014-002638 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

24.09.2014

Kj/23

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.06.2014 § 253

HEL 2014-002638 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Ilkka Taipaleen ym. valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa toteutetaan HYKS-alueen ja sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen suositusten sekä terveydenhuoltolain mukaista saattohoidon kolmiportaista palvelujärjestelmää. Mallin mukaan perustason (taso A) saattohoitoa toteuttavat kaikki terveydenhuollon yksiköt, sosiaalitoimeen kuuluvat hoito- ja hoivayksiköt sekä kotihoito. Tason B alueelliset saattohoitoyksiköt muodostuvat kotisairaaloista ja näiden tukiosastoista sekä saattohoitoon erikoistuneista sairaalaosastoista. Nämä yksiköt toteuttavat saattohoitoa ja toimivat alueellisina konsultoivina yksiköinä sekä vastaavat alueensa koulutuksesta. Tason C muodostavat yliopistosairaaloiden palliatiiviset yksiköt ja saattohoitokodit. Nämä vastaavat vaativan tason hoidosta, koulutuksesta, opetuksesta ja alan tutkimuksesta.

Helsingin Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus toimii HYKS-alueen saattohoidon ohjausryhmässä, joka muun muassa järjestää koulutusta alueen toimijoille, seuraa saattohoidon tilannetta eri kunnissa ja tekee tutkimusta saattohoidosta.

Palliatiivinen hoito tarkoittaa parantumattomasti sairaan aktiivista kokonaisvaltaista hoitoa siinä vaiheessa, kun parantavan hoidon mahdollisuuksia ei enää ole. Palliatiivisen hoidon loppuvaihe on saattohoito. Kaikissa kaupunginsairaalan sairaaloissa ja palvelualueiden lääkäripalveluissa on lääkäreitä, joilla on palliatiivisen lääketieteen erityispätevyys, ja hoitohenkilökuntaa, joka on koulutautunut palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon.

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa on 93-paikkainen kotisairaala, joka on osa kaupunginsairaalan toimintaa. Kotisairaala toimii pääkaupunkiseudun saattohoidon hoitopolun mukaisesti B-tasolla. Kaikki tahot voivat pyytää kotisairaalan apua saattohoitoon. Eniten lähetteitä tulee HUS -klinikoilta, joissa on tehty palliatiivisen hoidon päätös ja potilaan kotiutuessa hoitovastuuta siirretään kotisairaalaan. Myös palvelualueiden lääkäripalvelujen lääkärit sekä päivystyksen ja kaupunginsairaalan lääkärit käyttävät kotisairaalan palveluja. Yksityisistä hoitopaikoista lähetteitä kotisairaalaan tulee jonkin verran.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kotisairaala saattohoitaa vuodessa yli 200 kotona, kaupungin omassa ympärivuorokautisessa hoidossa tai yksityisessä hoivakodissa asuva potilasta. Kotisairaalan hoitojaksoista noin puolet on palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa noin neljäsosa. Palliatiivista hoitoa saavilla potilailla on yleensä useampia kotisairaalan hoitojaksoja ennen viimeistä saattohoitojaksoa. Niin sanottuun kotikuolemaan päättyy vain murto-osa palliatiivisista hoitojaksoista ja saattohoitovaiheessakin noin kolmasosa on kotona loppuun asti. Kotisairaalaan on taattu tarpeen vaatiessa minä vuorokauden aikana tahansa nopea pääsy suoraan kaupunginsairaalan osastolle, ja tarvittaessa saattohoito-osastolle.

Kotona asuva, yksityisiä lääkäripalveluja tai hoivapalveluja käyttävä henkilö, voi saada lähetteen kotisairaalan saattohoitoon, kun lääkärin kanssa on todettu sen tarve. Potilaan hoitaval lääkäri on vastuussa ajoissa tehdyistä hoitolinjauksista ja hoitosuunnitelmista. Tällä voidaan estää tarpeettomia siirtymisiä hoitopaikasta toiseen. Saattohoitoon siirryttäessä lääkäri tekee lähetteen kotisairaalaan hyvissä ajoin, jotta sairaalaan lähettämistä vältetään. Hoitajat ohjeistetaan, missä tilanteessa ja minne otetaan yhteyttä, kun asukkaan vointi huononee.

Palvelualueiden lääkäripalvelujen lääkärit tuntevat Helsingin kaupungin kaikki saattohoitomahdollisuudet ja pystyvät hyödyntämään niitä potilaan tarpeiden mukaisesti. Lääkärit kykenevät hoitamaan varsin pitkälle heikkenevien asukkaiden saattohoidon. Kotisairaala tulee apuun, kun oirehoidossa tarvitaan erityisempää osaamista, esim. kipupumppua.

Helsingin ympärivuorokautisen hoidon omissa ja ostopalveluna hankituissa paikoissa on jo vuosia toteutettu yhden portaan toimintamallia. Asukas saa asua elämän loppuun saakka hoitoyksikössä, mihin hän ensiksi sijoittuu, eikä hänen tarvitse muuttaa toiseen hoitopaikkaan hoidon tarpeen muuttuessa. Valtaosa ympärivuorokautisen hoidon asukkaista asuu hoitopaikassaan elämänsä loppuun saakka siirtymättä saattohoitovaiheessa minnekään.

Kotisairaalan tuki hoitoyksiköihin vaativampien saattohoitopotilaiden hoidossa ja hoitohenkilökunnan koulutautuminen kuolevan ihmisen kohtaamiseen ja saattohoitoon mahdollistavat sen, että potilaat voivat viettää viimeiset hetkensä tutussa ympäristössä. Iso osa kotisairaalan saattohoitotyöstä hoitopaikoissa onkin hoitohenkilökunnan tukemista ja opastamista.

Kotisairaala on pystynyt ottamaan vastaan kaikki sinne saattohoitoon tarjotut potilaat, joilla tarve on todettu. Kymmenessä vuodessa saattohoitopotilaiden osuus muusta kotisairaalan hoitotyöstä on

24.09.2014

Kj/23

kasvanut 20 %:sta 50 %:iin. Kotisairaalalla on myös velvollisuus olla konsultoivina palliatiivisena tiiminä ja kouluttajana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kotisairaala on huomattava saattohoidon toteuttaja Helsingissä. Kotisairaalan saattohoitoa ja kotisairaalan roolia saattohoidossa kehitetään sosiaali- ja terveystieteiden osastossa jo nyt yhteistyössä HUS:n ja HYKS-alueen muiden toimijoiden kanssa, jotta jokaisen oikeus hyvään oireenmukaiseen hoitoon ja arvokkaaseen kuolemaan valitsemassaan hoitopaikassa toteutuisi.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Kristina Backlund, kaupunginsairaalan johtajalääkäri, puhelin: 050 3666781
kristina.backlund(a)hel.fi